גן חצר אפרת שלם

פרויקט רחוב 2

אפרת שלם הוזמנה לשוטט בתל אביב, בין השאר ברחובות אבן גבירול, מאנה, דובנוב, צייטלין, שדרות דוד המלך, מודיליאני, ולצלם. צילומי החצרות הוצגו בעבודת דפוס – חוברת נייר עיתון.

היכולת לדובב את מרחב המחייה, לפענח אותו לפרטיו, היא פועל יוצא של השכלת המשוטטת או הקורא.

תוך שהיא מתבוננת בתצלומים, נעמה מישר, אדריכלית נוף ותושבת המקום, פירשה לנו את שמות הצמחים: בין השאר צומחים שם אורן קנרי, איזדרכת מצויה, אלה ארץ ישראלית, אלמוגן רחב עלים, בוהניה מגוונת, דקל ליווסטוניה, היביסקוס סורי, הרדוף הנחלים, חמציצים, סיסם הודי, חרוב, ציפור גן עדן, קליסטימון נאה.

רשימה מכובדת. העצים כולם אינם מקומיים, אלא מאוקלמים־מבויתים. מוצא העצים מאסיה, מדרום וצפון אמריקה ומאפריקה. בהחלט לא מארצות אירופה שהן ארצות מוצאם של רוב תושבי השכונה בעת הקמתה.

אבל בעוד שעבור בעלי ידע (אדריכלי נוף, גננים) רשימת הצמחים ניתנת לפענוח ולקריאה, הרי שעבור צופה רגיל היא מסומנת כ"ירוק".

ההיסטוריה המגולמת במגוון הצמחייה ובאופייה, גילם, שמם וארצות המוצא שלהם, עוברים רדוקציה למספר מצומצם של מסמנים – ירוק, עץ, שיח, פרח, דשא – ולמסמן אחד גדול: נוף.

שטח הגינה הקדמית ושטח הגינה האחורית הם שטח פרטי על־פי חוק. נקודת המבט של האמנית מסמנת נקודת גבול במרחב עירוני. למושאי המבט שלה, לכאורה, אין מה להסתיר. אבל "אי־חוקיותו" של המבט ותיעודו בצילום מחדד את המתח בין נגישות החצר לפרטיותה.

בצילומים נחשפת פרקטיקה של התעלמות ממרחב ציבורי־פרטי קיים. התעלמות אלימה והדחקה, ניסיון כיבוש של שטח המרוקן מסימני חיים. הצילומים מדגישים את האלימות הכבושה, המוכלת במרחב הציבורי־הפרטי שאותו מצלמת אפרת שלם, ומעלים שאלה לגבי יכולת הקריאה שלנו את המרחב בו אנו חיים.

حديقة حوش إفرات شالوم

مشروع شارع ٢

دُعيت إفرات شالوم للتجوال في تل أبيب، في شوارع إبن غبيرول، مانة، دوبنوب، تسايطلين، جادة الملك داوود، موديلياني. فيما بعد تم عرض نتاج هذا المشروع عن طريق طباعة كراسة من ورق الجرائد.

إن القدرة على استدراج حيز الحياة، فكفكة رموزه وتفاصيله، هي نتاج ثقافة المتجولة أو القارئ. من خلال تمعن مصممة الطبيعة، نوعمي ميشر ابنة المكان، في الصور، شرحت لنا أسماء النباتات: من ضمن النباتات نجد الصنوبر الكناري، أزدرخت عادية، شجرة المنسم، صندل عريض الأوراق، النخيل، خطمي سوري، دفلى الوديان، لسان الكلب، كلئية هندية، خروب، عصفور الجنة، كاليستيمون.

قائمة محترمة. جميع هذه الاشجار ليست محلية، بل مأقلمة ومدجنة. مصدر الأشجار من آسيا، جنوب وشمال أمريكا ومن أفريقيا. ومن المؤكد أنها ليست من بلدان أوروبية – البلدان التي قدم منها سكان الحي.

لكن، بينما هذه القائمة من النباتات قابلة للفكفكة وللقراءة من قبل الخبراء (مصممي الطبيعة والحدائق)، فهي بالنسبة للمشاهد العادي مجرد أشجار يؤشرها بكلمة «الاخضر». تاريخ هذه الاشجار المتنوعة، أنواعها، أعمارها، أسماؤها وأسماء دول منبتها، جميعها تمر بعملية اختزال وتقليص الى مؤشرات مختصرة: أخضر، شجرة، شجيرة، زهرة، ومن ثم الى مؤشر واحد أكبر: طبيعة.

الباحة الأمامية والباحة الخلفية للحديقة هما أرض خاصة بناء على القانون. تصورات الفنانة تؤشر نقاطا حدودية في حيز المدينة. وكأن المواضيع التي تعاينها وترصدها هي من النوع الذي لا شيء عنده ليخفيه. لكن «عدم قانونية» عملية الرصد تضع مسألة التوتر بين سهولة اجتياز الباحة وخصوصيتها.

تكشف لنا الصور عن عملية تجاهل الفضاء العام–الخاص القائم. تجاهل عنيف وإقصاء، محاولة احتلال منطقة تخلو من علامات الحياة. تفضح الصور ذلك العنف المكبوت، التي يتضمنها الفضاء الخاص–العام الذي تصوره إفرات شالوم، وتطرح سؤالا حول قدرتنا على قراءة الفضاء الذي نعيش فيه.

"אי חוקיותו" של המבט ותיעודו בצילום, מחדדים את המתח בין נגישות החצר לפרטיותה

«عدم قانونية» عملية الرصد تضع مسألة التوتر بين سهولة اجتياز الباحة وخصوصيتها

The "illegal" nature of the gaze and its photographic documentation accentuate the tension between the yard's public accessibility and its private character

Garden Yard Efrat Shalem

Street Project 2

Efrat Shalem was invited to wander about in Tel Aviv, to roam the streets of Ibn Gabirol, Mane, Dubnov, Tzeitlin, King David Blvd., Modigliani, etc., and take pictures. The photographs were presented in the form of a print work – a newsprint pamphlet.

The ability to prompt the living space to converse, to decipher its details, depends on the education of the wanderer or reader. Observing the photographs, landscape architect and local inhabitant Naama Meishar provided us with the names of the plants growing there, among them: Canary Island Pine, Chinaberry, Terebinth, Erythrina Corallodendron, Orchid tree, Livistona Palm, Shrubby Althaea, Nerium Oleander, Wood Sorrels, Dalbergia Sissoo, Carub, Bird of Paradise, Showy Bottlebrush.

Quite an impressive list! The trees are not all local, but rather localized-domesticated. They are originally from Asia, south and north America, and Africa. Certainly not from European countries – the countries from which the neighborhood's inhabitants hailed.

However, while for the experts (e.g., landscape architects, gardeners) the list of plants is interpretable and readable, for the average viewer it is marked as "greenery". The history embodied by the diversity and nature of the greenery, the plants' ages, names and countries of origin are reduced into a small number of signifiers – green, tree, bush, flower, grass, and a single overall signifier: landscape.

The areas of the front and back yards are private territory by law. The artist's viewpoint marked a border point in the urban sphere. The objects of her gaze ostensibly have nothing to hide. However, the "illegal" nature of the gaze and its photographic documentation accentuate the tension between the yard's public accessibility and its private character.

The photographs expose a practice of disregard to an existing private-public space. A flagrant disregard and repression, an attempt to conquer an area emptied of signs of life. The photographs reinforce the latent violence contained in the private-public space photographed by Shalem, questioning our ability to read the space in which we live.

גובה מירבי
1.90 מטר
גובה
1.90

הגדר החיה היא האלמנט הסטטי ביותר בשכונה, הן במובן עמידותה במימד הזמן והן במובן התצורה הגיאומטרית־קרטזיאנית שלה. זהו האלמנט היוצר את החיץ הקשיח בין המרחב הציבורי, מדרכת הרחוב, לבין המרחב החצי־פרטי של חצר הבית המשותף.

الجدار العشبي الأخضر هو العامل الأكثر جمالية في الحي، من ناحية صمودها لفترة طويلة ومن ناحية شكلها الهندسي. وهي تشكل حدا فاصلا بين الحيز العام، الرصيف، وبين الحيز شبه الخاص لباحة البيت المشتركة.

The hedge is the most static element in the neighborhood, both in terms of its durability and in terms of its Cartesian geometrical shape. It is an element that creates the solid partition between the public sphere – the sidewalk, and the semi-private sphere of an apartment building's courtyard.

החמציצים מכסים את השטח בירוק,
מייצרים מרבדי ירוק בוהק, זמניים עד כאב.
החורף עושה חסד עם הגינות: עשבי בר
ירוקים מכסים גם את השטחים הלא
מטופלים והופכים את הגינות לרצף של ירוק
בוהק. עושר גוני הירוק עומד בסתירה
לשטחים ה"לא מטופלים", לחום המקומי
המבצבץ מבין הירוקים.

نبتة لسان الكلب تغطي المنطقة بالأخضر، وتشكل بساطا أخضر يانعا، لكنه مؤقت بشكل مؤلم. الشتاء يصنع الجميل للحدائق: الأعشاب تغطي أيضا المساحات المهملة وتحول الحدائق الى مساحة واحدة من الأخضر اليانع. تشكيلة الألوان الخضراء تتناقض مع المساحات «المهملة» ومع اللون البني المحلي البارز من البقع الخضراء.

The wood sorrels cover the area with greenery, generating carpets of radiant green, painfully temporary. Winter treats the gardens kindly: green weeds cover the untended areas too, transforming the gardens into a sequence of bright green. The richness of the green hues stands in contradiction to the "unmanicured" areas, the local heat sprouting in-between the greens.

בעבר היו משליכים את שקיות האשפה בפחי
הזבל שעמדו בחצר האחורית. כיום, בעידן
הפחים הירוקים על המדרכה, גם שביל פחי
הזבל כוסה בעשבים.

في الماضي كانوا يلقون النفايات في حاويات وضعت في الساحة الخلفية. اليوم، في عصر حاويات النفاية الخضراء الموضوعة على الرصيف، غطيت أيضا الطريق القديمة الى حاويات النفاية بالعشب.

In the past, people used to throw garbage bags in the bins that were located in the backyard. Nowadays, in the era of green dumpsters on the sidewalks, the bin path too has been covered with weeds.

כיתובי התמונות: אדרכלית הנוף נעמה מישר (מתוך עיתון התערוכה)

عناوين الصور: مصممة الطبيعة نوعمي ميشر

Title texts by Landscape Architect Naama Meishar